

FEHÉRVÁRI MEGYEI NAPLO

Egyszeres árak			
Mélyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órákor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőadó: Baranyay Lajos.

A közel jövőben

nagy versenyzés fátgya lesz a magyar föld. A szabadkőmives-progressziós elemek fűrgé tábora körülbelül egy évtizede kovácsolja a terveket arra, hogy a magyar birtok egészében a spekulációs objektumok közé kerüljön. Parasztmentés, szekularizáció, földosztás stb. szépen hangzó jelszavak kíséretében anketékben, nagyképű és tendenciózus statisztikai tábellakkal kibélelt „tanulmányokban”, „szabadiskolákban” iparkodtak a tömegek lelkét fogékonyra tenni a nagy reformok iránt. A szabadkőmives hatalmi törtétekek palástolását a legújabb időben egy mind gyakrabban ismétlődő jelszó kívánja szolgálni: „többtermelés”. A magyar közép-birtok már jórészt elpusztult, a nagybirtokok szétszedésének legbiztosabb eszközeül a „többtermelés” frázisa kínálkozik.

A szabadkőmivesség a „többtermelés” jelszavát most nagy akció megindításához fogott.

A haladás szerkezőnek hivatlan tologatói mindig idegen területeken portyáznak: hol a kereszténység legbelsőbb ügyeit óhajtják elrendezni, hol a keresztény magyar nép vagyoni viszonyai iránt mutatnak gyanus érdeklődést. Pedig sokkal hasznosabb munkálatokat teljesíthetnének a magyarságnak, ha azoknak a kérdéseknek objektív taglalásával járulnának hozzá a magyar elmék felvilágosításához, melyekbe — hogy úgy mondjuk — atavisztikus készséggel szakszerűen bedolgozták magukat.

A nemzet gerincét alkotó birtokososztály folyton gyengül, a plutokrácia hatalmi befolyása egyre biztosabb léptekkel halad az omnipotencia felé. A társadalmi és gazdasági élet átalakulása az ingó tőke érdekei és óhajai szerint igazodik, a kulturális és a gazdasági élet fejlődése az industrializmus kívánsága szerint módosul s mégis azt kell

tapasztalunk, hogy szabadkőmivesek „a földbirtok urainak zsarnokságát” szögezik le a demokrácia kibontakozásának legfőbb akadályául. Mi ez, ha nem a demokrácia meghamisítása? mi ez, ha nem az internacionalista pénzüralom érdekeinek szervilis szolgálata — a szabadság lobogója alatt? M. K.

Háború.

Montenegró lefegyverzése.

A montenegrói hadsereg lefegyverzése csakugy mint eddig, simán folyik. Mindenütt, ahol csapataink megjelennek, a montenegrói tisztek vezetése alatt vonakodás nélkül beszolgáltatják fegyvereiket. Számos csapatrészt olyan vidékekről, amelyeket még nem szállottunk meg, előőrseinknél bejelentette, hogy kész a fegyvert letenni.

Szkutariában 12 ágyut, 500 puskát és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Az ellenséges táborból származó mindazok a hírek, amelyek montenegrói új harcokról szólnak, tisztára koholtak. Az, hogy a király országát elhagyta, valóban bizonyult. Hogy a tényleges kormányzati hatalom kinek a kezében van, ezidőse rint határozottan nem állapítható meg, de ennek a montenegrói hadjárat katonai eredménye szempontjából nincs semmi jelentősége.

Az orosz fronton.

Északkeleti harcveronalunk különböző részei tegnap ismét orosz tüzéségi tűz alatt állottak. Sok helyen az ellenség felde-ritő tevékenysége igen élénk volt.

Új harcok a görzi hídönél.

A görzi hídönél Oslavija közelében ismét harcok folytak. Tegnap este a tengeremléki harcveronalon az olasz tüzéség tevékenysége láthatóan élénkebb volt.

A tiroli arconal az ellenséges tüzéség a Judicariákban Créto és Sugana-völgyben Caldonazzo helységeket bombázta.

A színházber elengedéseinek ügye.

Dr. Holly Géza megfellebbezte a közgyűlés határozatát.

Ismeretes még az a nagy vihar, amelyet a legutóbbi közgyűlésen a színházber elengedéseinek ügye provokált a bizottsági tagok között. A színpályas elengedése lett a vége, amelyet azonban dr. Holly Géza városi bizottsági tag megfellebbezett. Fellebbezésében a következőket mondja:

A közgyűlés 22 szavazattal ellenében 26 szavazattal elutasította azon indítványomat, hogy a színházber elengedése iránti kérelem oly mértékben honoráltassék, hogy a bérösszegekből csak a költségvetésileg felvett 2000 korona színiségelyt meghaladó összeg engedessék el, amint ez az előző esztendőben is történt.

Az 1916. évi költségelőirányzatból kitanúk, hogy a számvevőség bármily gazdaságosan állította össze is az 1916. évi költségelőirányzatot, nevezetesen bármennyire redukálta is a kiadásokat, ennek dacára a jövedelem csökkenése folytán a jelenkező hiány eltüntetése végett kénytelen volt a költségpótadót az 1915. évi 82 százalékkal szemben 107 százalékkal felemelteni javaslatba hozni, vagyis 25 százalékkal pótdadót emelést indítványozni.

Költségelőirányzatunkban — folytatja — évről évről meghaladó idők kereszttel állandóan 2000 korona színiségely szerepel, amelyet a színtársulat a színiévad végével, amikor már ugy működése, mint anyagi helyzete megbíráható, szokott megszavazni.

A folyó évi költségelőirányzatban színiségelyre ugyancsak 2000 korona vétettél fel, mely tényekből megállapítható, hogy a város közönsége akkor, midőn a város anyagi helyzete sokkal kedvezőbb volt, amikor a pótdadó még csak 40—50 százalék között mozgott, sem tartotta indokoltnak, hogy 2000 koronánál többel támogassa a színiügyet, lehetetlen és káros tehát az a határozat, amely a város közönségét a jelenlegi anyagi helyzetben, nagyobb összeggel akarja a színiségely címén megterhelni.

A kérvényben a kérelem alapjál egyedül a háborus drágaság volt megjelölve. — Ez a körülmény pedig kellő alapot nem szolgáltat a kérelem teljesítésére. — Ugyanis ezen körülmény a

színingazgató előtt akkor is ismert volt, amikor a színház elnyerése iránt pályázott, mert hiszen ez 1915. év őszén történt. Tudta a színingazgató azt is, hogy Székesfehérvár 2000 koronával segízezi a színtársulatot, mert, ez a pályázati hirdetményben is kitüntetett és a kötött szerződésbe felvett.

A kérvényben felhozott drágaság tehát oly új, általa nem ismert körülmény nem képezhet, amely a segély megadását indokoltá tenné, — annál kevésbé, mert épen a háborus drágaságra való tekintettel a közgyűlés 1915. évi november havi ülésén a helyáraknak 20 százalékat felemelését a színingazgató részére engedélyezte és így a háborus drágasággal szembeni kedvezmény a helyárak emelésében már megadtott.

A színtársulat működését — mondja a fellebbezés — 1915. évi december 9-én kezdte meg és örvendesen lehet megállapítani, hogy az előadások nemcsak hogy látogatottak, de igen látogatottak.

Ily körülmények között alig 15—20 előadás után rendkívüli segélyt kérni nem jogosult és indokolt.

Színházi pénztárunk állandóan deficitell küzd, ha — most egyik költségelőirányzatilag beállított jövedelmét — a színházbert — elengedjük, a nagynehezen előirányzott egyenleg felborul, mely körülményen nem változtat az sem, ha ezen összeget a házipénztár megtéríti is, mert hiszen akkor ezen hiány a házipénztárban fog jelentkezni.

Jogtalan, indokolatlan, sőt még csak méltányosnak sem mondható tehát a serelemes közgyűlési határozat.

Határozottan állíthatom, azonban írja, hogy a város anyagi ereje és a költségelőirányzatba vett színiségely arányban van azzal a kulturfeladattal, amelyet városunkban a színiélet betölt. Többet áldozni elfoglaltság, vagy meggondolatlanság, mert a színiélet javára hozott áldozat nagysága a város pénzügyi helyzetéhez arányban állónak kell lenni.

Ezt az elvet követjük is más kulturintézményeknél, például az iskoláknál. Bizony sok általunk ismert szükséglet van, amelyet nem teljesítünk azért, mert anyagi helyzetünk nem engedi.

A serelemes határozatban megnyilatkozó indokolatlan gavalérosságot fényesen megvilágítja az a sötét kép, hogy a tankötelesek közül több mint 100 nem jár iskolába, mert nincs lábéljeje és csodálatos, hogy míg a színi-segélyt akkor, mikor a kereseti

viszonyai igen jók, felemeljük, de az ily alakban megjelenő nyomort a valódi kultúra megőrése végett segélytel elosztatni nem tudjuk.
Ezek a fellebbezés, főbb részletei. Az ügy eldőlését nagy érdeklődéssel várják.

Háborus életképek a front mögött.

II.

* — — A kép címe: Rokkant hősök, akikből kezdünk kiabrándulni. Ugy-e, senki sem vonja kétségbe, hogy mi azzal a tisztelettel tekintünk rokkant hőseinkre, mint amelyet megérdemlünk. Sőt mondhatjuk, inkább a szebbik tűzba megyünk. Ki állíthatná azt, hogy a rokkant hőseink anyagi megsegítése nem nőtt egészen a szívünkhez? Hogy minden ékes szólásunkat elővesszük, minden módot kitalálunk, amelyekkel pénz, megsegítést tudunk kicsalni a zsebköbő részükre. Ebben még a rosszakarat sem tudna vádaskodni. Ennek előrebocsátása után, azt hisszük, mindenki jóakaratu megjegyzésnek és figyelmeztetésnek veszi, ami alább íródik.

Ha a harcos katona teljesen munkakeptelen lesz, kötelességünk a teljes, gondtalan megélhetéséről gondoskodnunk. Ha részben lesz azzá, az a kötelesség az a munkaképesség elvesztése arányában kényszerít minket arra, hogy az, aki értünk harcolt, úgy élhessen, mint polgári állásánál fogva megkövetelheti. A társadalom meg is teszi ezt a kötelességet. Nagyobb mértékben, mint az állam. Például Szekesfehértó egyik hadi-jótekonysági intézmény, a Hadsegélyező Bizottság csaknem kétszer akkora havi segítséget nyújt, mint az állam. Egyik-másik rokkantunk-

nál azonban, egy szomorú tünetet és helytelen felfogást tapasztalunk. Például, ha félkeze munkakeptelen lett, s ezáltal régi foglalkozását nem űzheti, nem akar másba kezdeni, mert derogál neki, ha — mondjuk — földműveléssel foglalkozott, vagy iparosság volt, valami olyan üzleti, szolgai állást elfogadni, ahol teljes mértékben megtehetné. Szégyennek tartják esetleg egy fokkal alacsonyabb rangú kenyérkeresethez fogni. És ekkor kitalálják azt, hogy őket is tartsák el minden munka nélkül.

Ha olyan rózsás világot élénk, mint nem, higgyék el, ezt is megtehetnék, egy kis jóakarattal azonban be kellene látniok, hogy dolgozni nekik is kell. Meg aztán a társadalom jótekonyságát csakhamar kimerül, akkor aztán a rokkant díjból igazán nem lehet megélni. És ne várjon mindenki arra, (ugyanis erősen tapasztalható ez a bizakodás) hogy a városok kerül be valami alkalmazottnak. A város sem tarthat több erőt, mint amennyire szüksége van.

Az ilyen hangra persze az a válasz, hogy nem becsülük a rokkantakat igaztalan vád. Amelyik rokkant így beszél, az nem becsül meg önmagát és még kevésbé azt az emberfeletti nagy anyagi áldozatot, amelyet azok hoztak, akiknek különösen a háboru alatt a szidás jár ki.

* — — A kép címe: Gyermek-züllés. Előrelátható volt. Az apa, akitől rendszerint jobban függ és fél a gyermek, nincs itthon, az anyának meg kenyer után kell néznie, végtelen szomorú következmény gyanánt ütötte fel a fejét a gyermekzüllés. A nagy közönség persze ezt nem látja olyan szembeötölően, mint a drágaságot, a teljhamisítást, a hadseregszállítási panamákat és a háboru egyéb büneit, mert az egyes esetekről nem

szerezhet tudomást. A gyermek megtevélyedéseket nem szabad nyilvánosságra hozni, ezt csak azok tudják, akiknek ezzel hivatalból foglalkozniok kell.

De talán ezzel a szomorú jelenséggel nemcsak hivatalból kellene foglalkozni, hanem egy nagy társadalmi akcióval is. Sok háborus betegség orvoslását megkezdtek már. Egyik-másiknál egész nagyarányu mozgalomról tudunk, csu-

pán még a gyermekzüllés komoly észrevevéséig nem jutottunk még el. Senkirol sem tétélezzük fel, hogy ezt kis jelentőségű dolgoknak tartaná, inkább azt kell gondolnunk, hogy sokan a gyermekzüllést sporadikus jelenségnek tekintik, ahol felesleges rémképeket félni. Nagy tévedés az ilyen optimizmus. Próbálják megcáfolni az állítóik, meglátják, önmagukat cáfolják meg.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház. Hatvanhétezer korona a gyűjtés.

Szekesfehértvá, a vármegye az egyházmegyével együtt büszkén elmondhatják, hogy szeretik a magyar nép árvaít, hogy meg tudják tisztelni és becsülni azt az embert, aki annyit dolgozott érettük, aki nekik egy irigylett fényt szerzett. A másfél éves világháboru keserű és nyomasztó sulya alatt is megmutatták, hogy a mi a kötelességük, ha dr. Prohászka Ottokár meggyespüspök nevének megtszítéséről van szó. A *Fejérmegyei Naplóhoz* eddig *hatvanháromezer* korona érkezett, dr. Saára Gyula polgármesterhez pedig négyezer, összesen tehát eddig *hatvanhétezer* koronát gyűjtöttünk a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaháza.

A gyűjtést még nem zártuk le. A legszebb hazafias mozgalmunkat tovább folytatjuk, mi még többet akarunk egy-

behozni a hadiárvaházak, akkorát, amelyre az egész ország különös tisztelettel fog tekinteni.

Sőt, ha egyszer teljes bizonyossá válik, hogy a hadiárvaház Szekesfehértóért épül, akkor meg pláne bámulni fognak az ember a mi háborus jótekonyságunk hallatára. Nem vagyunk vermes reményűek, ha azt mondjuk, hogy a mostani összeg kétszereződni fog.

Mig azonban el nem dől teljességgel ez a kérdés, addig is bőséges legyen ami áldozatkészségünk, mert hiszen épen a tekintélyes összeggel, amelyet felmutatni tudunk, kényszerítjük a vezető köröket arra, hogy a hadiárvaház otthona nálunk legyen. Ott sütkéreznek a napsugárban a mostani vérfürdő árvái, ahol ezeknek az árváknak napsugarak lelkü püspöke él, lakik és

T A R C A.

MUZSA A FRONTON.

Igy van — ugy lesz.

Hadttest-parancs: „A pihenőnek vége, Az ezred ismét „állásokba” megy. Nagy a hitünk a honvéd őserőnyben S az ezred törhetette n erejébe Mely ellen-álló, mint a szikla-hegy.”

Felgyuladt erre a honvédszivekben Egetverő lángja a becsületnek Ki volt már ott, az így szól: mind halálig Ki nem volt még ott: égve oda-vágyik Hol hősök halnak és hősök születnek.

Előre honvéd, rajta, ahogy szoktak És ne félj, többé nem lesz csalfa álom Mert a portadó honvédek szívéből Vad-idegenben másért omlott vérből Sok rózsá nyl majd szép Magyarországon.

Tóth Gyula hadapród.

Az Isten is ugy akarja!

A fejedelem habozott. Rossz híreket hallott mindenfelől; vállalatát senki sem kecsegtette reménységgel. — Ova intette mindenki, ne menjen bele.

Pedig, de nehéz róla lemondani! Hiszen minél magasabb rangot juttatott valakinek az Isten, annál többre vágyik! Milyen fonséges gondolat: Lengyelország ura lenni! Hátha ez a gondolat még tetest is ölthetne! Ha a kis Erdély parancsolhatna a meghasonlott lengyeleknek; ha a zágoni korona fényét a lengyel korona gyémántja még ragyogóbbá tenné! A Rákócziak dicsőségébe még egy ragyogó fényugár olvadna, nagy tetteiknek borostyánjába még egy babérlevelet fűzhetne!

De — hátha elbukik! Hiszen, lám, még el sem határozta magát, máris milyen nehézségek gürdülnek az útjába! De hát azért

férfi ő, hogy mindjárt meghátráljon? Hát azért forr ereiben a Rákócziak tüzes vére, hogy kioltsa lángját? Küzdelem a férfi próbaköve, harcz nélkül még nem aratott diadalt senki!

— Ne felejtse el, Uram, hogy te nem vagy olyan egyszerű ember, mint mi! — szól komoly, kerlelő hangon az öreg udvari prédikátor. Ha én kidülök más lép a helyembe, más hirdeti az Isten igéjét. Ha vezéridek közül hal meg valamelyik, más vezéridiadalra hadaidat. De ha te elveszel, mi lesz velünk? Tudod, hogy válságos idöket élünk! Magunkra vagyunk utalva; árván, elhagyottan állunk, nem véd bennünket senki. Ellenség veszen körül bennünket mindenünnen. Lehet, hogy te vagy az utolsó fejedelmünk... Ha te elveszel, elvész Erdély, elvész veled néped és pogány lesz az ur széidult honunkban!

— S ha gyözők? kiáltott villogó szemekkel Rákóczy György, aki második volt e néven az erdélyi trónon.

— Ha gyözől? Ki tudja, gyözől-e? De mondjuk, hogy gyözől. Mit nyersz vele? Nem léssen örömmöd benne. Mert igaztalan szerzeményen nincs rajt az Isten áldása. Egy belső hang azt sugja nekem, Lengyelország leszén Zágónnak a sírja. Azt a forrongó, nyugtalan véru népet nem tudod fékmentartani. Mig ott vagy, békesség léssen, de tedd ki a lábadat: lángra gyul minden! Nincs néked annyi erő, hogy állandóan erős hadosztályt tarthass ott! Vagy tén oda akard áttenni trónodat? Akkor Zágont veszítsd el! Uram, az Istenre kérek, szánd meg népedet, ne kívánd, hogy esetleg még haló porodban is átkozzanak.

A hófehér haju lelkész szeme könnyben csillogott; látszott rajta, hogy a szívéből fakadt minden szava.

A fejedelem hallgatott. Némán nézett maga elé. Az aggyastyan szavai mélyen belemarkoltak lelkébe.

Folyt. köv.

SÖVEGJARTÓ vászonárúháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különléle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ

szabott árák.

sugározza szeretetét az emberekre, a boldog székeseherváriakra és fejfármegyeikre. A mai napon

Iszkszentgyörgy

küldte be a gyűjtés eredményét, amely szintén fényesen végződött. 1346.04 koronát küldtek, amelyből özv. gr. Pappenheim Sándorné 1000 koronát adományozott.

Innen-onnan.

Levél a Szerkesztőhöz.

Dicsérem a Fejérmegyei Napló szerkesztőségét, hogy a háború kezdete óta oly sok szerzetettel, áldozatkészséggel áll szomorúaknak, aggódóknak, szegényeknek, egyeseknek, intézményeknek szolgálatára, iparkodik segíteni, ahol lehet s amiben lehet.

Különös érdeklődéssel kísérem munkáját most a tél folyamán. Meglátja a nyomort, megései szive a rongyos, ruhátlan, meztelábás gyermekeknek és kér és kap és ad hónapok óta ruhát, cipőt, miégymást.

Tudom, hogy sok, nagyon sok ma a nyomorúság.

Mégis, azt hiszem, nagyon óvatosan, sok körültekintéssel kell csinálni ma ezt a játékoságot. Magam is látok, hallok olyan dolgokat, amik nagyon indokoltá teszik ezt az óvatosságot. Epen azért, mivel oly sokan szorulinak segítségre, nagyon vigyázni kell, hogy ez a segítség igazán oda jusson, ahol szükség van rá s érdemteleneik el ne halásszák ezt azok elől, akik erre igazán rászorulnak.

Egyik-másik külvárosi iskolánál 40-50 gyerek kér lábbelit most, mikor a város kijelentette, hogy ezen a nehéz kérdésen segíteni akar.

A tanítók, igen helyesen, a legnagyobb körültekintéssel és gondnal néznek utána a segélykérők viszonyainak s nem egy esetben jönnek rá csunya visszaélésekre.

A mult század francia romantikusainak regényeiben találunk példát a szánalom felkeltésének oly rafinált eszközeire, mint aminőkkel ma egyesek kísérleteznek.

Van gyerek, akit — miután a saját jó cipőjét lehúzták a lábáról — az édesanyja rossz cipőjében küldenek iskolába, hogy ő is kapjon!

Itt is áll az igazság, hogy nem mindig ott a legnagyobb a nyomor, ahol a legnagyobb a rongyosság s igazán nem sok nagytá van annak a tanítónak a megjegyzésében, aki azt mondotta, hogy a város, ha igazi szegényeken akar segíteni, egész nyugodtan elkezdheti ezt a szegénység felülbírlásával megbízott tanítók gyermekeinél.

No de ez csak ötlet, nem minden keserű melléklet nélkül.

Ellenben szomorú és nagyon megfontolandó tény az, amire valaki a napokban hitva fel a figyelmemet. Szegény családok toprongyos gyerekei járnak nap-nap után tekintélyes nagyságu flaskókkal a pálinkamérésbe s hordják háza a rumot a rendes napi teához. Ruhá nincs, cipő nincs, de a tea minden este ott párolog — persze jól megumozva — az

asztalon és issza apraja, nagyja, napról-napra a kincstár öröme s az antialkoholizmus dicsőségére. Szemérmes szegények, különösen az intelligensebb osztályból valók, hónapokon át nem látnak egy falat húst az asztalukon, krumplin, babon, kenyéren élnek és járnak nyolc-tíz esztendő kopott ruháiban, intelligens asszonyok fedére taposott cipósarkokkal, mialatt a kiabáló tolakodás kipumpolt cipőt, ruhát a jövendő emberektől s ennek az árát a pálinkás boltba hordja.

Avagy nézzük végig, különösen vasárnaponként a színházat, a mozi-t. Túl el nem férne a zsufolt karzatokon, ott, ahova a szegényebb népsztyál jár. Gyerek, leány, asszony úgy tódul szórakozni, mintha a régi római circesus korát élénk s mintha ingyen adnák ezeket a nem egyszerű erkölcs és idegtróntó s mindig szemtrógló mozi élvezeteket.

Nem a szerény, a visszahúzóó intelligens középosztályból kerül ki ez a fiókép-vándorlásnak is beillő-tömeg. Nem. Ezek érzik, látják, tudják, hogy nem lehet. De az a kiabáló szegénység, mely mindenütt kopogtat, ahol valamit kapni lehet a jó emberektől, az aztán el nem marad a Nick Fantom és társai épületes történet-megnézéséről. Erre már van pénz.

Nem szeretném, ha félreértené tisztelt Szerkesztő Ur! Isten mentse, hogy e levél oka legyen annak, hogy egyetlen igazi szegény segély nélkül maradjon. De epezt ezekben az érdekekben íródtak a sorok, mert — ugyebár — ahány méltatlan részeseül segítségben, annyi méltó elesik attól.

Tisztelettel Krix.

Mi az izléstelenség?

Ha kissé görömbök akarnánk lenni, akkor arcotlan lödítést kellett volna ezen cikk címével írni. De hát csak maradjunk az elsónél. Az elővasása után a közönség úgy is súlyosabb titulust fog használni.

A szocialdemokraták hivatalos újságjáról lesz szó. Ugynevezett Népszava-agitációt rendeznek hónapok óta. Félév múlva a nagy agitáció után végre kitalálják az öreg ágyú módszerét, amelyről a legnagyobb bedőlést várják az agitációnál. A nagy bedőlést a következőktől várják, amikor úgy-úgy innak:

A háború kitérése és a rendkívüli sajtóviszonyok beállta után sorainkban — igaz, hogy nem sokan — akadtak olyanok, akik fölvetették azt a kérdést, hogy nem volna-e jobb szüneteltetni a Népszavát. Ma már mindenki belátja, hogy a Népszavát fönn kellett tartani minden áldozat árán.

Számos kérdésben, amelyet a polgári sajtó szándékosan elhomályosított, elferdített, ez a lap gyújtott világosságot nemcsak a munkásságnak, hanem a polgárság egy részének — elég tekintélyes részének! — is. Azután: ez a lap végezte és végzi a háborúval összefüggő szocialis, gazdasági és politikai kérdések tudományos megvitatását. (?) Mindezekon fölül pedig a Népszava a munkásság háborús nyomorúságának enyhítése, helyzetének elviselhetőbbé tétele érdekében olyan nagyszabású tevékenységet (?) fejtett ki,

amelyet kellően értékelni majd csak a normális idők helyreállta val leszünk képesek.

Ez a lap kezdte meg a háborús drágaság ellen való küzdelmet.

Ez a lap emelt először szót a rokkant katonák, a hadiözvegyek és árva méltányosabb állami támogatása érdekében.

Ez a lap — és sokáig majdnem kizáróan csak ez a lap — üldözte a hadimunka gonosz uzsorásait ez hívta föl a hatóságokat a vakmerően kizsákmányolt munkások és munkásnők megvédésére.

Az oktanal uszítás ellen, a nemzetközött való gyűlölködés buta szítása ellen is a Népszava indított harcot nagy bátorsággal, kitartással és meglehetősen sikerrel.

No de elég legyen belőle, mert még a betűk is elszaladnak a papírról. Tehát mindenki, aki résztvet a világháború hadijótékonyságában, vegyék tudomásul, hogy az mind bliktri. Erről csak Népszaváék beszélhetnek. Mindent ők kezdtek, mindent ők tesznek.

Eltekintve a gazdasági és társadalmi kérdések tudományos megvitatásától, meg attól a rengeteg hadijótékonyságtól, amit ők szerény beismerésük szerint tettek, csupán arra volnánk kíváncsiak, hogy a háború alatt mit tettek olyan egtevérőt a munkásság érdekében? Mi semmiről sem hallottunk. Vagy annyira titokban csinálták, hogy nem is tudhatunk róla?

Mi csak egy háborús akcióját ismerjük a szocialdemokráciának (nem beszélünk persze arról a sok áldásos működésről (?), amelyek csak a Népszava hasábjain sorakoznak egymás mellé betűk alakjában) amely minden Népszava számban megtalálható a mástól éppen háború alatt, amelyről éppen abban a számban, amelyben a nagy ajótékonyságairól, háborús munkájáról számolt be, a következőket olvassuk:

A budapesti cipőfelszerkesztők szak-egyletében e hó 26-án, szerdán este 8 óráról 11 óráig táncmulással egybekötött táncgyakorlatot tartanak.

A budapesti szűcs- és sarkamunkások vegalmi bizottsága február 6-án déltűn 3 órákor szimlékúddal világpostával és táncmulással egybekötött nagyszabású juthalom-délután rendez.

A vas-és fém munkások központi vegalmi bizottsága február 19-én, szombaton este 8-ától reggel 5-ig nagyszabású jelmez-ünnepséget rendez.

Ezt teszik a Népszaváék a háború alatt. Allandóan mulatnak és táncolnak. Jelmezestélyeket tartanak, ahol a legszebb jelmezt díjaznak is. Miféle nyomorúságon enyhítettek a munkásságnál? Az ő munkásaik nem nyomoroghatnak, hiszen jelmezestély mulatnak a vérfürdő legborzalmasabb napjaiban is.

Ez a magyar szocialdemokrácia. A nagy öntudatosság táncba fullad, mikor minden pillanatot ezek halálhörgése tölt be.

— Kőhögés es rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszer a dr. STÖRK-féle komprimált mell. pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér Kapható Szűts Róbert Magyar Korona gyógyszerárában, Székes fehérvár, Városháztér.

— Az egyetlen négy filléres országos, keresztény újság az Uj Lap A lapárusítóknál és üzletekben"kap ható.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** Ordodi Ördödy Jenő 13. huszárezredbeli tart. hadnagy legfelső dicsővő elismerést, Tolnai Jenő 17. honvédszolgálatvezetői zászlós I. oszt. ezüst vitézségi érmét, Caslavka Lajos 18. huszárezredbeli I. oszt. számvivő altiszt a koronás ezüst érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján.

— **Vöröskeresztes kitüntetések.** Gróf Battyáni Lajos v. b. t. t. polgári nagybirtokos, vöröskereszt-egyleti főmegbízott és gróf Zichy Aladár v. b. t. t. fejférmegyei nagybirtokos, vöröskereszt-egyleti főmegbízott a vöröskereszt hadikéltményes tiszt díszjelvényét, gróf Zichy Rafael, fejférmegyei nagybirtokos, vöröskereszt-egyleti megbízott, a vöröskereszt hadikéltményes 2. oszt. díszjelvényét kapta a katonai egészségügy körül szerzett érdemeik elismeréséül.

— **A váli képviselő választó kerületből.** Megirtuk, hogy a váli kerület dr. Vasadi Balogh Györgyöt óhajtotta képviselőnek. Vasadi, aki a harctéren van, nem fogadta el a jelöltséget, hanem egy nyílt levelet intézett most a kerülethez, amelyben megígéri, hogy a háború után szívesen vállalja a jelöltséget. A nyílt levélben a következőket írja:

Az olasz harctéren, az Isonzó mentén talált a megiztelő felhívás, hogy a megüresedett kerület képviselő jelöltséget fogadjam el. Örömmel vettem a bizalom ezen kedves megnyilvánulását, de annak — sajnos — eleget nem tehettem, mert én ráam most egyetlen kötelesség vár: fegyverrel szolgálni, fegyverrel védeni a ti Fiátokkal, a ti Testvéreitekkel együtt a mi édes hazánkat, az itthonmaradókat békés otthonát. Ha eljön a béke napja, ha eljön az alkotó munka ideje, ha úgy akarjátok akkor is, mint most, állók szolgálatotokra s vállalom a jelöltséget.

Tetemrehívás.

Arany János örökbecsű balladája a filmen.

APOLLO

MOZGO SZÍNHÁZ

Szerdán és csütörtökön, január 26 és 27-én:

645. sz. sorsjegy

detektívdráma 3 felv.

ÁLARCOS SZERELEM

Dráma 3 felvonásban.

Előadások 6 és 9 órákor.

Rendes helyárak.

